

Aan de leden van de gemeenteraad

VERZONDEN 17 NOV. 2010

datum : 16 november 2010
kenmerk : 2010U03559
betreft : Evaluatie IBO BSW

GEMEENTE LEIDERDORP	
Nr.	Afd. <i>GRIP</i>
Class.nr.	<i>-1.851</i>
Ingekomen	17 NOV. 2010
Kopie naar:	
B	G
Weeknr. afd.	
Afdoening:	

Geachte leden van de raad,

Graag informeren wij u over de Procesevaluatie Brede School West – Tussenevaluatie van het participatieproces in de eerste drie fasen. Het college van B&W neemt de aanbevelingen uit dit rapport over.

In het jaar 2006 heeft uw raad besloten dat de gemeente in samenspraak met belanghebbenden - en met behulp van het IBO-protocol – invulling wil geven aan het realiseren van een Brede School West (BSW).

In de vergadering van de gemeenteraad op 12 februari 2007 is door de raad een amendement aangenomen waarin kaders zijn geformuleerd die leidend zijn bij de verdere uitwerking van het interactieve traject. De gemeente is op basis van bovengenoemde kaders en een aantal afgeronde onderzoeken (een onderzoek naar inhoud & activiteiten, een ruimtelijk programma van eisen en een verkeerskundig onderzoek) vanaf juni 2007 met de belanghebbenden in overleg getreden.

Het project Brede School West bevindt zich momenteel (november 2010) in een overgang tussen fase 3 (opstellen pakket van eisen) en fase 4 (architectenprocedure, eerste ontwerpen). Al bij aanvang van het proces is tussen gemeente en bewoners afgesproken dat dit het moment van een tussenevaluatie zou zijn.

In opdracht van de gemeente Leiderdorp heeft het Instituut Maatschappelijke Innovatie (IMI) onlangs een korte tussenevaluatie uitgevoerd naar het participatieproces van de ontwikkeling van de Brede School West.

Onderzoeksvraag

1. Evalueer het proces zoals dat tot nu toe gevoerd is: wat ging er goed, wat zijn verbeterpunten?
2. Geef op basis van de evaluatie een advies over de komende fasen: hoe kunnen alle partijen in dit proces samenwerken?

De nadruk bij beide vraagstellingen ligt op de relatie en samenwerking tussen de gemeente en de Klankbordgroep. IMI is gevraagd om in hun advies in ieder geval mee te nemen:

1. De gewenste participatiegraad voor de Klankbordgroep. Momenteel heeft de Klankbordgroep een adviserende rol (zoals verwoord in het IBO-protocol van de gemeente, in de literatuur een onderdeel van de participatieladder). De Klankbordgroep, met name het Comité BSW, geeft aan een coproducerende rol na te streven.
2. Handvatten voor een goede procesvoering. Gegeven een bepaalde participatiegraad is het uiteraard belangrijk het proces goed in te richten en goed te regisseren. Welke handvatten kunnen wij alle deelnemers meegeven voor een effectieve en aangename procesvoering?

Verantwoording

Om deze vragen te beantwoorden heeft IMI interviews gehouden met 1) de ambtelijke stuurgroep; 2) het Comité BSW; 3) Karsten Mostert (lid Klankbordgroep namens omwonenden); 4) wethouder Kees Wassenaar, 5) de gemeentelijke projectleiders en extern adviseur PvE en 6) de raadscommissie BSW. De vertegenwoordigers van de medezeggenschapsraden en de leden van de stuurgroep zijn niet op de uitnodiging voor een interview ingegaan, maar hebben wel telefonisch of per e-mail input gegeven.

Op 6 oktober 2010 heeft IMI de bevindingen uit de interviews in een brede bijeenkomst voorgelegd aan alle betrokkenen: raadscommissie, wethouder, ambtenaren, stuurgroepleden, Klankbordgroepleden. De reacties uit die bijeenkomst zijn ook in dit rapport verwerkt. Tijdens de bijeenkomst op 6 oktober concludeerden alle betrokken dat de gemeente een aantal fouten heeft gemaakt, die de verhoudingen tussen Klankbordgroep en gemeente extra op scherp hebben gezet. De essentie ervan is dat het IBO-protocol niet volledig is nageleefd. Op de betreffende bijeenkomst heeft wethouder Kees Wassenaar deze fouten erkend en beloofd orde op zaken te stellen. De Klankbordgroep heeft hem hiervoor ook de ruimte gegeven.

Hoop voor de toekomst

Het IMI ziet hoop voor de toekomst. Na de verschillende gesprekken is er een aantal uitgangspunten te benoemen, waardoor IMI denkt dat een succesvolle samenwerking tussen gemeente en klankbordgroep zeer wel mogelijk is.

Gedeelde urgentie

Misschien wel de belangrijkste waarneming: alle geïnterviewde partijen hebben belang bij een vlotte totstandkoming van de Brede School West. En alle partijen hebben dit hardop uitgesproken! Er is een breed gedeelde wil om dit proces tot een succes te maken. Deze breed gedeelde sense of urgency ziet het IMI als een bijzonder kansrijk vertrekpunt voor de komende fasen.

Nieuwe wind en krediet

Een relatief nieuwe raad en wethouder geven de mogelijkheid om met een frisse start te beginnen. Wethouder Kees Wassenaar heeft krediet bij de Klankbordgroep en heeft bovendien aangegeven zich actiever in het proces te willen mengen. Sinds zijn terugkeer heeft hij in ieder geval op twee punten ingegrepen:

- De design en construct aanbesteding is tegengehouden en een architectenprocedure (zoals eerder afgesproken) is gestart. Daarin is aanzienlijk meer ruimte voor inbreng van gebruikers en de Klankbordgroep.
- De inhoudelijke discussie rond het PvE is teruggebracht naar zeven punten waarop de gemeente en Klankbordgroep van mening leken te verschillen. Op dit onderdeel zijn binnen de Klankbordgroep overigens ook al nadere afspraken gemaakt.

De indruk van IMI is dat dit goede interventies zijn geweest en dat de actieve rol van de wethouder het proces kan versoepelen.

Aanbevelingen

Het college neemt de aanbevelingen uit het rapport over. Door zowel in de structuur als in de procesvaardigheden voor de komende fasen te investeren, schatten wij in dat veel 'leed uit de afgelopen jaren' niet herhaald hoeft en zal worden.

Participatie van de Klankbordgroep

Het IMI adviseert over de naar hun inziens geschikte mate van participatie van de klankbordgroep in dit proces. Dit wordt bepaald door onder andere:

- Belangen: hoezeer raakt de BSW de directe belangen van omwonenden?
- Expertise: hoeveel kennis en vaardigheden kunnen de omwonenden aan de totstandkoming van de BSW bijdragen?
- Verantwoordelijkheid: in hoeverre zijn omwonenden verantwoordelijk voor het eindresultaat?
- Beleidsruimte: hoeveel ruimte voor inbreng van omwonenden is er, gegeven wettelijke beperkingen en politieke keuzes?

Voor de BSW vullen wij deze criteria als volgt in:

Belangen

Omwonenden hebben een direct belang bij het ontwerp van de BSW, vooral waar het gaat om bouwmassa, verkeer en buitenruimte. Het is niet meer dan redelijk dat omwonenden ruime mogelijkheid krijgen om dit belang in te brengen en dat de gemeente deze belangen zeer serieus in haar afwegingen meeneemt.

Expertise

Omwonenden hebben specifieke kennis over de wijk. Hoe worden straten en parkeerplaatsen gebruikt? Hoe wordt de buitenruimte gebruikt en beleefd? Wat heeft de wijk nodig? Dit is waardevolle kennis, waarvan de gemeente gebruik kan en moet maken.

Verantwoordelijkheid

De verantwoordelijkheid voor het eindproduct, de BSW en het terrein eromheen, ligt duidelijk bij de gemeente en Stuurgroepleden. Zij zijn *samen* verantwoordelijk voor goed onderwijs en huisvesting, de *gemeente* is verantwoordelijk voor het beheer van de openbare ruimte.

Beleidsruimte

De beleidsruimte is vastgelegd in de raadsbesluiten van 2007 en 2009 en deels in wetgeving. Er is beleidsruimte waar het gaat om het uiterlijk van het BSW-gebouw, de inrichting van de openbare ruimte en verkeermanagement.

In dit beeld past een adviserende rol voor de Klankbordgroep. Adviseren, zoals de term gebruikt wordt in de participatieladder, is een stevige vorm van participatie.

Letterlijk: „De overheid kan de adviezen van burgers alleen met goede argumenten naast zich neerleggen.”

Volgens het IMI is dit precies de mate van invloed die in dit geval redelijk is. Coproduceren en meebeslissen zijn participatievormen die meer gedeelde verantwoordelijkheid en meer beleidsruimte vragen. Denk aan de ontwikkeling van een wijkpark (dat is daarna van de bewoners) of de besteding van leefbaarheidbudgetten (die zijn voor de bewoners). De BSW is er in eerste instantie voor leraren en leerlingen. De bewoners hebben een aanmerkelijk belang.

Werkafspraken

De observatie van IMI is dat op 6 oktober jl. ruimte is gemaakt om verder te gaan. Belangrijk is dat herstel van relatie, nieuwe werkafspraken en een nieuwe houding van de gemeente jegens het IBO-protocol de komende tijd veel aandacht krijgen. Wij concluderen dan ook dat het aanbeveling verdient verder uitvoering te geven aan het participatieproces BSW voor fase 4 en 5 volgens de IBO-uitvoeringsnotitie Brede School West Leiderdorp van 30 mei 2007, derhalve op basis van advisering door de Klankbordgroep.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders,

A. H. Schouten
Gemeentesecretaris

M. Zonneville
Burgemeester

Bijlagen: Procesevaluatie Brede School West – Tussenevaluatie van het
participatieproces in de eerste drie fasen

IBO-uitvoeringsnotitie Brede School West